

LIETUVOS AKUŠERIŲ GINEKOLOGŲ DRAUGIJOS PROFESINĖS ETIKOS KODEKSAS

Patvirtintas 2025 m. balandžio 11 d. Lietuvos akušerių ginekologų draugijos suvažiavime

IŽANGINĖ DALIS – PREAMBULĖ

Lietuvos akušerių ginekologų draugijos (toliau – LAGD) Etikos kodeksas – tai profesionalaus elgesio normų rinkinys, apimantis vertybių, elgesio ir santykių visumą, kuria grindžiamas visuomenės pasitikėjimas gydytojais.

LAGD tikslas – užtikrinti kokybišką ir saugią moters sveikatos priežiūrą visais gyvenimo tarpsniais, motinystės priežiūrą, orientuotą į moterį ir jos šeimą, plėtojant naujas, mokslo įrodymais pagrįstas technologijas, paremtas gerąja klinicine praktika, pagarba žmogaus teisėms ir esminiais moraliniais principais: pagarba moters autonomijai, paciento sveikatos prioriteto principu, geradaryste ir socialiniu teisingumu.

LAGD gerbia kultūrinę įvairovę, siekia aukštų mokslo ir praktikos standartų, prisiima socialinę atsakomybę ir atskaitomybę už emocinę, kultūrinę, socialinę bei ekonominę pacientų ir kolegų gerovę. LAGD nariai sudaro profesionalią, į pacienčių lūkesčius orientuotą komandą, besivadovaujančią pagrindinėmis gydytojo profesinės etikos vertybėmis: profesionalumu, atsakomybe, abipuse pagarba ir pasitikėjimu tarp gydytojo ir paciento.

LAGD nariai laikosi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų, poįstatyminių aktų, sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančių dokumentų, sveikatos priežiūros įstaigų vidaus taisyklių, Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintos Gydytojo akušerio ginekologo medicinos normos ir taiko nustatyta tvarka pripažintus akušerijos ir ginekologijos diagnostikos, gydymo rekomendacijas, metodikas bei protokolus.

Draugijos nariai gerbia LAGD vertybes ir siekius, saugo tiek draugijos, tiek profesijos reputaciją.

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Profesinės medicinos praktikos, kompetencijos ir elgesio standartas

LAGD nariai:

- 1.1. Siekia aukščiausių mokymosi ir klinikinės praktikos standartų.
- 1.2. Pripažįsta savo kompetencijos ribas ir jų laikosi, taiko profilaktikos, diagnostikos ir gydymo metodus bei vykdo visuomenės švietimą akušerijos ir ginekologijos klausimais neperžengdami savo kompetencijos.
- 1.3. Vadovaujasi įrodymais pagrįstos medicinos principais, skatina mokslinę veiklą ir taiko naujausią informaciją klinikinėje praktikoje.
- 1.4. Nuolat tobulina profesinę kompetenciją, gilina žinias, lavina profesinius ir bendravimo įgūdžius.
- 1.5. Siekia, kad akušerinės ir ginekologinės sveikatos priežiūros paslaugos būtų kokybiškos, saugios ir prieinamos.

1.6. Elgiasi pagarbiai, oriai ir dėmesingai.

1.7. Skatina savo ir kolegų pilietiškumą, netoleruoja korupcijos, seksualinio priekabiavimo ir neetiškų pasisakymų.

2. Gydytojo ir paciento santykiai

2.1. Gydytojo ir paciento santykiai grindžiami konfidencialumu, pasitikėjimu ir sąžiningumu.

2.2. Gydytojas priima sprendimus, pagrįstus gerąja medicinos praktika, atsižvelgdamas į paciento gerovę ir lūkesčius.

2.3. Gydytojas su pacientais elgiasi sąžiningai – nešališkai, laiku ir suprantamai suteikia visą būtiną, tikslią ir teisingą informaciją, reikalingą sprendimams dėl sveikatos priežiūros priimti. Pacientui turi būti sudaryta galimybė užduoti klausimus ir gauti atsakymus.

2.4. Gydytojas gerbia paciento autonomiją – jo teisę laisvai pasirinkti gydymą, pagrįstą informacija. Vadovaujasi informuoto sutikimo principu, laikydamasis teisės aktų reikalavimų.

2.5. Gydytojas užtikrina informacijos apie paciento sveikatos būklę konfidencialumą. Gerbia paciento atvirumą, gautą informaciją saugo kaip medicininę paslaptį, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus.

2.6. Gydytojas, gydymas pacientą, laikosi atidumo, rūpestingumo ir pagarbos principų, neatsižvelgdamas į paciento lytį, rasę, amžių, kilmę, negalią, seksualinę orientaciją, politinius arba religinius įsitikinimus, kultūrinius skirtumus arba kitas socialines aplinkybes.

2.7. Gydytojas vengia netinkamų santykių su pacientais arba jų artimaisiais.

2.8. Jeigu gydytojo ir paciento moralinės arba religinės vertybės nesutampa, gydytojas, gerbdamas savo įsitikinimus, neskubiais pagalbos atvejais rekomenduoja pacientui kreiptis į kitą specialistą.

3. Gydytojų tarpusavio santykiai

3.1. Gydytojo ir kitų sveikatos priežiūros specialistų tarpusavio santykiai grindžiami pagarba, pasitikėjimu, geranoriškumu, taktu, sąžiningumu ir siekiu susitarti.

3.2. Gydytojas bendradarbiauja su kolegomis, dalijasi medicinos mokslo žiniomis ir profesine patirtimi, mokosi vieni iš kitų, siekdami geriausių rezultatų pacientams.

3.3. Gydytojas palaiko atvirus ir profesionalius santykius su kitais sveikatos priežiūros specialistais, kad būtų išvengta medicininių klaidų ir užtikrintos saugios sveikatos priežiūros paslaugos pacientams.

3.4. Gydytojas pripažįsta savo kompetencijos ribas – kilus abejonių, konsultuojasi su labiau patyrusiais kolegomis arba siunčia pacientą kitam specialistui konsultuoti.

3.5. Gydytojas nekommentuoja kolegų darbo pacientui, personalui arba visuomenei nei tiesioginio bendravimo metu, nei nuotolinėmis priemonėmis.

3.6. Gydytojas jaunesniems kolegoms perduoda teorines žinias ir praktinius įgūdžius pagarbiai, vengdamas piktnaudžiavimo, priekabiavimo arba žeminimo.

3.7. Gydytojas darbo metu nevartoja alkoholio arba kitų psichotropinių medžiagų ir netoleruoja jų vartojimo.

4. Interesų konfliktas

- 4.1. Gydytojas nesiekia asmeninės naudos arba pranašumo, o kilus interesų konfliktui – jį analizuoja ir atskleidžia.
- 4.2. Gydytojas siekia skaidrumo santykiuose su farmacijos ir kitomis komercinėmis įmonėmis, vengia interesų konfliktų.
- 4.3. Jei interesų konfliktas gali paveikti paciento sveikatos priežiūrą, gydytojas privalo apie tai informuoti pacientą.
- 4.4. Gydytojas interesų konfliktus sprendžia tinkamai, atsižvelgdamas į paciento interesus.
- 4.5. Gydytojas vaistus ir medicines priemones skiria vadovaudamasis gerąja medicinos praktika ir paciento poreikiais, nepaisant bet kokios tiesioginės arba netiesioginės galimos naudos farmacijos įmonei arba kitiems subjektams.
- 4.6. Gydytojas informuoja pacientus apie bet kokius finansinius arba administracinius suvaržymus, galinčius sutrukdyti suteikti pacientui geriausią priežiūrą.

SPECIALIOJI DALIS

5. Šeimos planavimas

- 5.1. Gydytojas palaiko informuotą ir savanorišką moterų pasirinkimą gimdyti ir naudoti saugius šeimos planavimo metodus, atsižvelgdamas į individualius poreikius ir lūkesčius.
- 5.2. Gydytojas teikia aukštos kokybės seksualinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugas moterims.
- 5.3. Gydytojas, neperžengdamas savo kompetencijos, šviečia pacientus, jų artimuosius, kitų sričių specialistus ir visuomenę apie saugius lytinius santykius, mokslo įrodymais pagrįstus šeimos planavimo metodus.
- 5.4. Gydytojas, suteikdamas išsamią ir nešališką informaciją apie kontraceptines priemones, jų indikacijas ir kontraindikacijas, padeda pacientui priimti informuotą ir jo lūkesčius atitinkantį sprendimą.

6. Nėštumo nutraukimas

- 6.1. Gydytojas laikosi nėštumo nutraukimo teisinio reglamento.
- 6.2. Gydytojas nelaiko nėštumo nutraukimo šeimos planavimo metodu. Siekia užkirsti kelią neplanuotam nėštumo nutraukimui ne teisdamas arba kaltindamas, bet šviesdamas, konsultuodamas ir teikdamas tinkamą informaciją bei paslaugas šeimai.
- 6.3. Gydytojas aptaria su moterimi galimus pasirinkimus ir su jais susijusias medicines pasekmes, suteikia informaciją apie galimą psichologinę pagalbą.
- 6.4. Gydytojas, dėl savo moralinių arba religinių įsitikinimų atsisakydamas nutraukti nėštumą (išskyrus atvejus, kai tai būtina moters gyvybei išsaugoti), turi informuoti pacientę, kur tokia paslauga gali būti suteikiama.

- 6.5. Gydytojas pasisako už saugų medikamentinį arba chirurginį nėštumo nutraukimą.
- 6.6. Gydytojas, konsultuodamas dėl nėštumo nutraukimo, teikia objektyvią informaciją ir neprimeta pacientui savo religinių, moralinių arba kultūrinių įsitikinimų, gerbdamas skirtingus požiūrius.
- 6.7. Gydytojas konsultuoja dėl vaisingumo kontrolės po nėštumo nutraukimo.

7. Prenatalinė patikra ir diagnostika

- 7.1. Gydytojas informuoja nėščiąją ir, jei reikia, jos artimuosius apie galimus tyrimo metodus, paaiškina atliekamų tyrimų naudą ir galimą riziką.
- 7.2. Gydytojas, vadovaudamasis konfidencialumo principu, informuoja pacientę apie prenatalinių tyrimų rezultatus, o jos pageidavimu – ir artimuosius.
- 7.3. Gydytojas bendradarbiauja su paciente aptariant vaisiaus arba naujagimio ligos prognozę ir galimas nėštumo baigtis, jeigu prenatalinės diagnostikos metu nustatyta vaisiaus raidos arba genetinė patologija. Gerbia pacientės arba šeimos sprendimą. Informaciją apie nustatytą vaisiaus ydą bei jos koregavimo arba gydymo galimybes tiek prenataliniu laikotarpiu, tiek po gimdymo pateikia suprantamai, paaiškindamas medicininius terminus.
- 7.4. Sveikatos priežiūros specialistai, dirbantys su nėščiosiomis, kurioms nustatyta vaisiaus raidos yda arba chromosomų patologija, privalo vadovautis palaikančiu, neįsakmiu ir nešališku požiūriu, nepriklausomai nuo savo asmeninių įsitikinimų.

8. Pagalbinis apvaisinimas

- 8.1. Gydytojas, atlikdamas pagalbinio apvaisinimo procedūras arba teikdamas vaisingumo išsaugojimo paslaugas, laikosi teisės aktuose nustatytų reikalavimų.
- 8.2. Gydytojas, spręsdamas dėl pagalbinio apvaisinimo, vadovaujasi moters sveikatos prioriteto principu.
- 8.3. Lytinės ląstelės ir embrionai negali būti komercinių sandorių objektas.
- 8.4. Lytinių ląstelių recipiento, donoro ir vaiko, pradėto panaudojant donoro lytines ląsteles, asmens duomenys yra konfidencialūs.

9. Biomedicininiai tyrimai

- 9.1. Gydytojas biomedicininis tyrimus atlieka vadovaudamasis Lietuvos Respublikos bei tarptautinių teisės aktų ir etikos kodeksų reikalavimais.
- 9.2. Gydytojas laikosi principo, kad asmens interesai yra svarbesni už visuomenės ir mokslo interesus.
- 9.3. Gydytojas užtikrina biologinių ėminių ir su asmens sveikata susijusios informacijos konfidencialumą.
- 9.4. Gydytojas gerbia asmens teisę laisvai ir informuotai apsispręsti dėl dalyvavimo biomediciniame tyrime.

10. Planinė cezario pjūvio operacija moters pageidavimu

10.1. Jei nėra kontraindikacijų arba medicininių indikacijų atlikti cezario pjūvį, gydytojas rekomenduoja nėščiajai gimdyti natūraliais gimdymo takais.

10.2. Gydytojas, vadovaudamasis informuoto sutikimo principu, pateikia informaciją apie skirtingų gimdymo būdų privalumus ir rizikas, padeda nėščiajai priimti informuotą ir apgalvotą sprendimą dėl cezario pjūvio operacijos, kai nėra medicininių indikacijų.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Draugijos narių profesinės etikos pažeidimus, ginčus ir skundus nagrinėja LAGD Teisinė, etikos ir profesinės kompetencijos vertinimo komisija (toliau – Komisija), vadovaudamasi LAGD Prezidento patvirtintu Komisijos veiklos reglamentu.

Draugijos nariui už profesinės etikos pažeidimus, vadovaujantis LAGD įstatais, gali būti taikomos drausminės poveikio priemonės – narystės sustabdymas arba pašalinimas iš draugijos. Sprendimą priima LAGD Prezidentas, įvertinęs valdybos narių posėdyje pateiktą Komisijos išvadą.

Draugijos nariai prisiima atsakomybę už savo ir kitų elgesį, kuris daro žalą moterų sveikatai ir teisėms.

Etikos kodeksas parengtas remiantis tarptautinių akušerių ginekologų asociacijų etikos bei profesinės veiklos kodeksais ir Lietuvos gydytojų etikos kodekso nuostatomis.